

מיצ"ב

מבחן בעברית

כיתה ה' | פנימי | חרדי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

תלמידים יקרים,

לפניכם מבחן בעברית.

במבחן שני קטעי קריאה, שאלות העוסקות בקטעי קריאה אלה ומשימה בהבעה בכתב.

קראו את הקטעים בעיון והשיבו על כל השאלות ברצינות רבה ובתשומת לב.

נסחו את תשובותיכם בבהירות בכל השאלות ובמשימה בהבעה בכתב.

אם תתבקשו לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, סמנו \times ליד תשובה אחת שבחרתם.

לרשותכם **90 דקות**, אך אם תזדקקו לזמן נוסף, בקשו מהמורה.

בהצלחה!

התחילו לעבוד בעמוד הבא.

חלק ראשון

קראו את טקסט המידע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

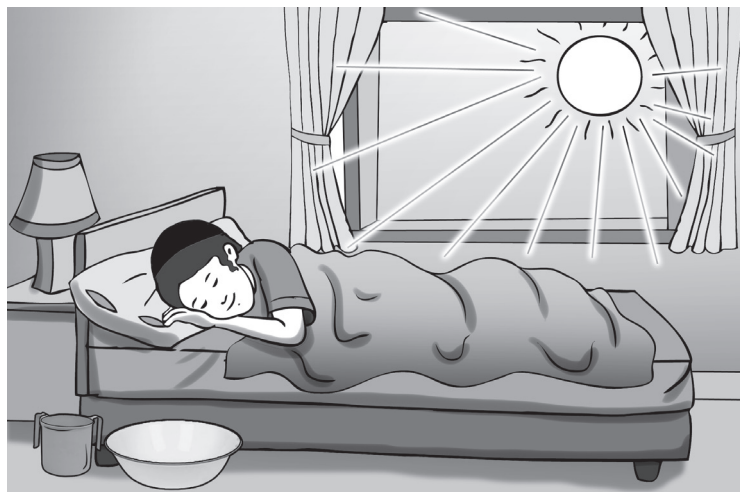
השעון הביולוגי – השעון הפנימי שבגופנו

לילה. חושך שׁוֹרר בחוץ. העיניים מתחילות להיעצם. רגע לפני שדׁוֹד נרדם הוא נזכר ששכח לבקש מאביו שיעיר אותו לתפילת שחרית. הוא חושש שיתעורר מאוחר ויאחר לתפילה, ובכל זאת כשהבוקר מגיע דוד מתעורר מוקדם בדיוק בזמן לתפילת שחרית.

למה זה קורה? מדוע אנו מתעוררים מוקדם בלי שמעירים אותנו? ובכלל, מדוע אנו ערים ביום ונרדמים בלילה? להשכמה בבוקר ולהירדמות בלילה אחראי מֵעֵין שעון פנימי שהקב"ה ברא בגופנו. אין מדובר כמובן בשעון אִמְתִּי. לכל אחד מאִתְנוּ יש במקום מיוחד במוח מנגנון המכתיב לגוף מתי להיות ערני ומתי להיות יִשְׁנוֹנִי, והוא מכונה "שעון ביולוגי". השעון הביולוגי מאותת לגוף אם יום או לילה בעזרת חומר הנקרא "מֵלְטוֹנִין", המופרש מהמוח. כאשר כמות המלטונין בגופנו גבוהה אנו ישנוניים, וכאשר כמות המלטונין בגופנו נמוכה אנו ערניים. 10

מה מכוון את השעון הביולוגי?

אור השמש הוא המכוון את השעון הביולוגי בגופנו. במשך היום אור השמש גורם למוח להפריש כמות נמוכה של מלטונין, ובגללה אנו נעשים ערניים. לקראת הלילה כמות המלטונין עולה בהדרגה. בלילה אין אור שמש, המוח מפריש כמות גבוהה של מלטונין, והיא גורמת לנו להירדם. לפנות בוקר כמות המלטונין שהמוח מפריש הולכת ופוחתת בהדרגה, ואנו נעשים ערניים. כך באמצעות המלטונין הגוף שלנו מותאם למחזוריות של היום ושל הלילה. ביום אנו פעילים, אור השמש מאפשר לנו לצאת לבית הספר או לעבודה, ובלילה אנו ישנים כדי לנוח ולצבור כוח. 15

מה קורה כשהשעון הביולוגי "מתקלקל"?

יַעֲפֹת – המילה יַעֲפֹת נוצרה מהמילה יַעֲפָ (מילה נרדפת למילה עָיַף). בברכות השחר אנו אומרים: "ברוך... הנותן לַיַעֲפָ כֹּחַ". המילה יַעֲפֹת מזכירה את המילים עֲיִפוּת וְתַעוּפָה. היא בנויה כמו מילים המציינות מחלות, כגון חֲצֻבָת, אֲדָמָת, שְׁעָלָת.

20 לפעמים מתרחשים שיבושים זמניים בשעון הביולוגי בעקבות שינויים בשעות השינה, כמו במקרים של עבודה בשעות הלילה או לימוד תורה עד השעות המאוחרות, כפי שכתוב: "וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה" (יהושע א, ח). שיבוש זמני נוסף הוא התופעה

הנקראת "יַעֲפֹת" ("ג'ט לֵג" באנגלית). תופעה זו מתרחשת כשטסים בין מקומות רחוקים שיש ביניהם פער גדול מאוד בשעות, כמו למשל כשטסים מישראל לארצות הברית: כאשר בארצות הברית יום, בישראל כבר לילה. וכך לדוגמה אם נוחתים בארצות הברית בשעות היום, מרגישים כאילו כבר לילה כי השעון הביולוגי עדיין מותאם לשעה בישראל. בדרך כלל במעבר כזה סובלים מקושי להירדם, מעייפות, מרגזנות ומסחרחורת. כל שיבוש

איך "תכוונו" את השעון הביולוגי לאחר חופשה?
לאחר חופשה ארוכה שבה הלכתם לישון מאוחר, ייתכן שהשעון הביולוגי שלכם ישתבש. רצוי להתחיל בפעולות "כיוון" השעון הביולוגי כשבוע לפני שתשובו ללימודים.
איך תעשו זאת?

- בכל יום כדאי להקדים מעט את השעה שבה הולכים לישון.
- אם יהיה לכם קשה להירדם בלילה, תוכלו להאזין למוזיקה מרגיעה או לקרוא ספר.
- מעט לפני השינה לא רצוי לאכול, להתעמל או לבצע כל פעילות שתעורר אתכם.
- בבוקר כדאי להתעורר בשעה שבה אתם מתעוררים בימי הלימודים.

זמני בשעון הביולוגי משפיע על השינה ועל הערות שלנו, אבל כעבור זמן-מה השעון הביולוגי מסתגל לסביבה החדשה.

יש אנשים מעטים שהשעון הביולוגי שלהם משובש ואינו מותאם לשעות היום ולשעות הלילה. בשעות הלילה השעון הביולוגי של אנשים אלה פועל

40 כאילו עדיין אחר הצהריים. הם מתקשים להירדם ומתהפכים מצד לצד עד שעות מאוחרות בלילה. כשאנשים אלה

45 מתעוררים בבוקר ליום חדש, הם עייפים ויִשְׁנֹנִים כאילו עדיין אמצע הלילה. אחת

הדרכים להתמודד עם מצב כזה היא טיפול באמצעות מנורה בעלת עוצמת אור גבוהה במיוחד. האור החזק "משכנע" את השעון הביולוגי שהגיע הבוקר.

← המשיכו לקרוא בעמוד 8.

50 מה קורה אצל בעלי החיים?

בדומה לבני האדם גם לבעלי החיים יש שעון ביולוגי האחראי לשינה ולערות במהלך היממה. על חסד זה מברכים בברכות השחר: "הנותן לשֶׁקֶי [תרנגול] בִּינָה להבחין בין יום ובין לילה". נוסף על השעון הביולוגי היומי לחלק מבעלי החיים יש גם שעון ביולוגי עונתי המאותת שהעונות מתחלפות. כאשר שעות האור פוחתות והיום מתקצר, השעון הביולוגי העונתי של בעלי חיים אלה מסמן להם שהגיע הסתיו והחורף מתקרב. כאשר שעות האור מתארכות, השעון הביולוגי העונתי שלהם מאותת להם שהגיע האביב והקיץ מתקרב. כך השעון הביולוגי העונתי גורם לבעלי החיים להתכונן לעונה הקרבה. לדוגמה כשהחורף מתקרב ועֵמו הקור והשלג, השעון העונתי של הציפורים הנוודות גורם להן לנדוד אל הארצות החמות כדי למצוא מזון בשפע. לקראת הקיץ השעון העונתי מאותת להן לשוב אל ארצות מוצאן.

דוגמה נוספת היא תרדמת החורף של דובי הקוטב. בתקופת החורף הדובים מסתתרים במקום מוגן ונכנסים לתרדמה עמוקה. במשך כמה חודשים הם אינם יוצאים החוצה, אינם אוכלים ואינם שותים. כך הם יכולים להתמודד עם הקור העז. כשהקיץ מתקרב השעון העונתי בגופם מסמן להם לחזור לפעילות ולהרבות באכילה כדי לצבור שומן בגופם לקראת החורף הבא.

השעון העונתי הוא מנפלאות הבריאה. בזכות שעון זה בעלי חיים, כמו ציפורים ודובים, מתכוננים לחילופי העונות, וכך הם שורדים. גם על קיומו של השעון העונתי אנו אומרים: "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּל־מַעֲשֵׂיךָ עֲשִׂיתָ... " (תהילים, קד, כד).

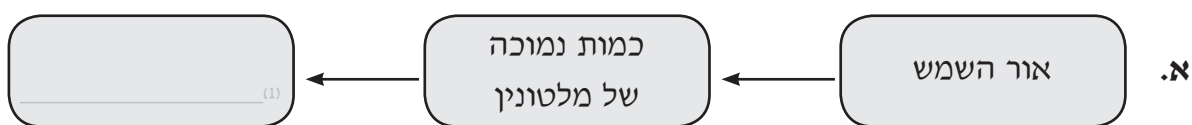
השאלות

1. בתחילת הטקסט נשאלת השאלה מדוע אנו מתעוררים מוקדם בלי שמעירים אותנו.
לפי הטקסט, מהי התשובה לשאלה זו?

2. השעון הביולוגי נקרא "שעון" כי בדומה לשעון אִמְתִּי הוא –

- 1 מתקלקל לפעמים.
- 2 משפיע על הגוף שלנו.
- 3 מאותת על השינויים בזמן.
- 4 מצביע על השעה המדויקת בכל רגע.

3. לפניכם תרשימים המתארים את פעולת השעון הביולוגי.
 השלימו את החסר בתרשימים לפי שורות 11–18.

4. לפי הטקסט, איזה מקרה מהמקרים שלפניכם מלמד על שיבוש בשעון הביולוגי?

- 1 אריאל לא הצליח לישון בלילה כי אחותו התינוקת בכתה.
 2 דינה חזרה מאוחר משמחה משפחתית, ולמחרת הייתה עייפה.
 3 אבי התרגש לקראת הטיול השנתי, ולא נרדם כל הלילה.
 4 ליצל היה קשה להתעורר בזמן לבית הספר אחרי חופשת הקיץ.

5. השלימו את החסר בקטע שלפניכם לפי הטקסט.

כשטסים לארץ רחוקה מאוד, עלולים לסבול מתופעה הנקראת (1) _____.
 סימני התופעה יכולים להיות, למשל (2) _____, (3) _____.
 התופעה מתרחשת מפני שהשעון הביולוגי ממשיך להיות (4) _____ לשעה
 בארץ שיוצאים ממנה.

6. בשורות 47–48 כתוב: "אחת הדרכים להתמודד עם מצב כזה..."

לאיזה מצב מתכוונים?

7. לפניכם משפטים הקשורים לקטע יַעֲפֵת.

סמנו ליד כל משפט נכון או לא נכון לפי הקטע.

1. המילים יַעֲפֵת וְתַעֲפֹה הן מילים נרדפות. 1 נכון 2 לא נכון
 2. המבנה של המילה יַעֲפֵת דומה למבנה של המילה תַּצְבֵּת. 1 נכון 2 לא נכון
 3. המילה יַעֲפֵת היא המילה העברית לִגִּט לָג.

8. בקטע איך "תכוונו" את השעון הביולוגי לאחר חופשה כתובות בעיקר -

1 סיבות.

2 המלצות.

3 עובדות.

4 דוגמאות.

9. בטקסט מתואר שעון ביולוגי יומי ושעון ביולוגי עונתי.

מה **משותף** להם?

סמנו תשובה **אחת**.

1 שניהם גורמים לקושי להירדם.

2 שניהם עלולים לגרום ליעפת.

3 שניהם מושפעים מאור השמש.

4 בשניהם מתרחשים שיבושים בחורף.

10. 1. בשורה 27 כתוב: "תופעה זו מתרחשת..."

למה מתכוונים במילים **תופעה זו**?

2. בשורה 59 כתוב: "... השעון העונתי מאותת להן..."

למי מתכוונים במילה **להן**?

11. דינה הציעה כותרת אחרת לטקסט: **השפעת המלטונין על האדם.**

כותרת זו **אינה** מתאימה לטקסט כי היא –

- 1 קשורה לנושא אחר.
- 2 מוסרת מידע לא מדויק.
- 3 מציגה דעה אישית על הכתוב בטקסט.
- 4 מתאימה רק לחלק ממה שכתוב בטקסט.

12. בשורה 66 כתוב: "בזכות שעון זה..."

סמנו משפט **אחד** שבו נכון לשלב את המילה **בזכות**.

- 1 לתלמידה היו כאבים ברגל _____ המכה שקיבלה.
- 2 החוג לציור בוטל אתמול _____ השיפוצים בכיתה.
- 3 הגענו בזמן לבית הספר _____ ההסעה שהגיעה מוקדם.
- 4 הקבוצה הפסידה בחידון הארצי _____ המחלה של ראש הקבוצה.

13. בשורה 49 כתוב שהאור החזק "משכנע" את השעון הביולוגי שהגיע הבוקר.

מה מציינות המירכאות במילה "משכנע"?

- 1 שימוש במילה במשמעות שונה מהמשמעות המקובלת
- 2 דיבור ישיר, המילים המדויקות שמישהו אמר
- 3 ציטוט מטקסט אחר
- 4 סלנג, לשון דיבור

14. בשורה 17 כתוב: "ביום אנו פעילים..."

איזו מילה צריך לחפש במילון כדי למצוא את פירוש המילה **פְּעִילִים**?

- 1 הפְּעִיל
- 2 פְּעִיל
- 3 פּוֹעֵל
- 4 פְּעִילוֹת

15. במשפטים שלפניכם חסרה מילת קישור.

כתבו את מילת הקישור המתאימה בכל משפט.

היעזרו במחסן המילים שלמטה.

1. אפשר למנוע שיבושים בשעון הביולוגי _____ שומרים על שעות שינה קבועות.
2. אדם יכול לחוש עייפות _____ שיבושים בשעון הביולוגי.
3. השעון העונתי נמצא בגופם של בעלי חיים, _____ דובי קוטב וציפורים נודדות.

מחסן מילים

אם	אָילו	לעומת זאת	כגון	בעקבות
----	-------	-----------	------	--------

חלק שני

מירי וג'ודי

לפניכם פרק מתוך הספר "קוראים לי צביקי גרין" מאת הסופר חיים ולדר. בספר מסופר על משפחה, הורים ושני ילדיהם, צביקי ומירי. המשפחה יצאה לשליחות בארצות הברית לפי בקשת הרבנים. בספר צביקי מתאר חוויות ואירועים מחיי היום-יום במקום החדש. בפרק שלפניכם צביקי מספר על אחותו ועל חברתה החדשה.

קראו את הסיפור שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

מירי אחותי הצעירה השתלבה יפה בארצות הברית, הרבה יותר טוב ממני. אני התקשיתי להסתגל למקום החדש, לשפה החדשה ולילדים החדשים. לא מצאתי עדיין אפילו חבר אחד בארצות הברית, ואילו אחותי מצאה פה את החברה הכי טובה שהייתה לה אי-פעם, ג'ודי שמה.

5 אספר כאן את מה שסיפרה לי מירי אחותי, עליה ועל חברתה ג'ודי.

מירי וג'ודי נפגשו בנסיבות מוזרות מאוד. כשיצאה מירי מבית ספרה ומיהרה הביתה, היא עברה ליד בניין שזה עתה סיימו לבנותו. לפתע יצאה מהבניין ילדה גבוהה, שחורת שער. היא ירדה במהירות במדרגות המובילות לרחוב, נתקלה במירי בעוצמה רבה והפילה אותה על המדרכה. המכה שקיבלה מירי הייתה חזקה והכאיבה לה מאוד. היא התרוממה, ועוד לפני שניערה את בגדיה, צעקה על הילדה: "את לא רואה לאן את הולכת?"

10 "לא", אמרה הילדה, "אני לא רואה."

התשובה הרגיזה את מירי עוד יותר. "לא די בכך שאת רצה בלי להיזהר ומפילה אנשים, את גם לועגת לי?"

"אני מצטערת", אמרה הילדה, "אבל אני באמת לא רואה."

15 "את צוחקת?" שאלה מירי.

"לא, באמת, אני פשוט... עיוורת."

מירי נדהמה. לרגע נעתקו המילים מפיה. היא רצתה שהאדמה תִּפְּצָה את פיה ותבלע אותה. "אני מצטערת...", אמרה לבסוף, "פשוט לא ידעתי. את סולחת לי?" שאלה.

"את זו שצריכה לסלוח לי," אמרה הילדה. "הייתי צריכה להיזהר יותר ולא לרוץ ברחוב

20 כאילו אני רואה."

- "את לא אשמה", אמרה לה מירי, "את באמת לא אשמה", חזרה ואמרה.
- "אז שתינו לא אשמות. בואי נשכח מכל העניין, טוב?" אמרה הילדה.
- "בסדר", אמרה מירי וחשבה בלבה כי לעולם לא תוכל לשכוח את אי-הנעימות שהרגישה.
- "עוד לא אמרת לי מה שמך", אמרה הילדה. היא גִּישָׁפָה בשתי ידיה בזהירות עד שתפסה בגדר האבן שלצד הבניין והתיישיבה עליה. 25
- "אני מירי", הציגה מירי את עצמה.
- "ואני ג'ודי. זה ממש מתחרז – מירי וג'ודי, נכון?"
- מירי נענעה בראשה לאות הן, אף על פי שחשבה שהשמות אינם מתחרזים כל כך.
- "למה את לא עונה לי?" שאלה ג'ודי.
- באותו רגע נזכרה מירי שג'ודי אינה יכולה לראות את תנועות ראשה. "כן... כן", אמרה במהירות, "סליחה, שכחתי ש...". 30
- ג'ודי צחקה צחוק מתגלגל. "זה קורה לכולם", אמרה תוך כדי צחוק. "אני מנחשת שהנהנת בראשך. זה מזכיר לי את הבדיחה על הרשלה שחזר באמצע הלילה ודפק על דלת ביתו. אמו שאלה: 'מי זה, הרשלה?' והרשלה, שעמד מאחורי הדלת, נענע בראשו לאות 'כן', ונשאר כל הלילה בחוץ...". 35
- מירי צחקה. נראה לה מוזר לעמוד בעיר זרה ולשמוע מילדה, שאינה מכירה, בדיחה על הרשלה. הרי את הסיפורים המבדחים עליו היא קראה בביתה בישראל.
- "אל תדאגי", אמרה ג'ודי, "אם נהיה חברות את תתרגלי אליי ותלמדי לדבר איתי. רגע... את רוצה להיות חברה שלי?"
- "כן", אמרה מירי בהיסוס. 40
- ג'ודי כמו ניחשה את מחשבותיה. "דעי לך שאני יכולה לעשות הכול חוץ מלראות, הכול! אני יכולה לכתוב, לצייר, לבשל ולקרוא."
- "לקרוא?" שאלה מירי.
- "לקרוא בעזרת מישוש פֶּתב מיוחד לעיוורים. אני גם יודעת לשחק, לקפוץ בחבל, ללכת ברחוב במהירות, ואפילו... להפיל ילדות אחרות, בעצמך ראית...". 45
- מירי פרצה בצחוק עליז, וג'ודי הצטרפה אליה בשמחה.
- לפתע נעמדה ג'ודי ושלחה את ידה הימנית לשעון מוזר שהיה על ידה השמאלית. היא רִפְרְפָה באצבעותיה על השעון, ואמרה: "כבר רבע לשתיים, אני עלולה לאחר להסעה, עליי ללכת." ואז המשיכה: "מחר אהיה כאן שוב באותה שעה. זה בית הספר שבו אני לומדת. 50
- האם תבואי?"

← המשיכו לקרוא בעמוד 16.

מירי לא ידעה אם תבוא, לפיכך שתקה.

"לפני שאנחנו נפרדות, אני מוכרחה לראות אותך," אמרה, ועוד לפני שמירי הספיקה להבין למה היא מתכוונת, נעמדה ג'ודי מולה והושיטה את ידיה אל פְּנִיָּהּ. מירי חשה כיצד אצבעותיה של ג'ודי מרפרפות על לחייה, על סנטרה ועל אפה הקטן, משם עברה למצחה והעבירה יד על שערותיה. 55

"עכשיו אני יודעת איך את נראית," אמרה לבסוף. לאחר מכן הוציאה מקל קצר ומתחה אותו עד שהפך לארוך. "להתראות," אמרה והחלה ללכת ולהניע את המקל ימינה ושמאלה.

מירי נשארה עומדת, נרגשת ונבוכה.

60 בבית סיפרה לי מירי אחותי על המפגש עם ג'ודי. אמרתי לה שג'ודי כנראה רוצה מאוד להיות חברה שלה. מירי חשבה מעט ואמרה שגם היא רוצה בכך. "אני חושב שזה רעיון טוב," אמרתי, "אבל כדאי שתשאלי מה דעתה של אימא."

למחרת, בעידודה של אימא, מיהרה מירי למקום שבו פגשה את ג'ודי לראשונה. ג'ודי עמדה שם, בכניסה לבית הספר לילדות עיוורות, מתח וציפייה ניכרו על פניה. השמש הבליטה את עיניה הכחולות, שָׁהוּ בנקודה דמיונית. 65

"זו אני," הכריזה מירי בקול וראתה את השמחה שפשטה על פניה של ג'ודי. ג'ודי סיפרה לה שחלמה עליה בלילה, אך לא ידעה אם אכן תגיע ואם הן ייפגשו שוב.

וכך כמעט בכל יום הייתה מירי מתייצבת באותו מקום לאחר סיום הלימודים. פעמים אחדות אף ביקרה בביתה של ג'ודי, ושם הן שיחקו יחד ושיתפו זו את זו בחוויות שעברו עליהן. בכל יום הייתה מירי חוזרת הביתה שמחה ומאושרת. 70

לא קינאתי במירי על שמצאה חברה טובה בארצות הברית. שמחתי בשמחתה. קיוויתי שגם אני אמצא חבר שאֶתו אוכל לדבר ולשחק, חבר טוב שיעזור לי להשתלב במקום החדש.

השאלות

16. א. השלימו את המילים החסרות לפי הקטע שבמסגרת בעמוד 14.

את הסיפור שקראתם מספר נער בשם ⁽¹⁾_____, הוא ומשפחתו עזבו את ישראל ועברו לגור ב⁽²⁾_____. לתקופה של כמה שנים. בספר, שמתוכו הובא הסיפור, הוא מתאר חוויות ואירועים שקרו לו וגם ל⁽³⁾_____ בחיי היום-יום שלהם.

ב. מה התפקיד של הקטע הכתוב במסגרת בעמוד 14?

- 1 להציג את הרקע לסיפור.
- 2 לספר על חייו של הסופר.
- 3 להמליץ לילדים על קריאת הספר.
- 4 לתאר את התקופה שבה מתרחש הסיפור.

17. בתחילת הסיפור צביקי מתאר את הקשיים שלו.

כתבו שני קשיים שהוא מתאר.

1. _____

2. _____

18. מה היה המקרה שהוביל לפגישה הראשונה בין מירי לג'ודי?

19. בשורה 10 מירי שואלת את ג'ודי: "את לא רואה לאן את הולכת?"

בשאלה זאת מירי מתכוונת –

1 לקבל מידע מג'ודי.

2 לעזור לג'ודי.

3 לנזוף בג'ודי.

4 להזהיר את ג'ודי.

20. מירי רצתה "שהאדמה תִּפְצָה את פיה ותבלע אותה" (שורות 17–18)

כי היא הרגישה –

1 פחד.

2 בושה.

3 עֵלְבוֹן.

4 כעס.

21. בשורות 18–20 כתוב שג'ודי ומירי מבקשות סליחה זו מזו.

על מה כל אחת מהן מתנצלת?

1. ג'ודי מתנצלת על כך ש –

2. מירי מתנצלת על כך ש –

22. בשורות 44-45 ג'ודי אומרת למירי: "אני גם יודעת לשחק, לקפוץ בחבל, ללכת ברחוב במהירות, ואפילו... להפיל ילדות אחרות, בעצמך ראית..."
 על איזו תכונה של ג'ודי אפשר ללמוד ממשפט זה?

- 1 בעלת הומור עצמי - יודעת לצחוק על עצמה.
- 2 מתנשאת - מתייחסת בזלזול לאחרים.
- 3 טובת לב - אוהבת לעזור לאחרים.
- 4 ענווה - צנועה בהתנהגותה.

23. בשורות 41-45 ג'ודי מדגישה שהיא יכולה לעשות הכול חוץ מלראות.
 למה היה חשוב לג'ודי להדגיש זאת?

- 1 כדי להראות למירי שהיא מסוגלת לקרוא מחשבות.
- 2 כדי להסביר למירי שהיא עסוקה ואין לה פנאי.
- 3 כדי להוכיח למירי שהיא יותר מוכשרת ממנה.
- 4 כדי להוסיף ולשכנע את מירי להיות חברה שלה.

24. מהסיפור אפשר ללמוד שיש קשר טוב בין צביקי ובין אחותו מירי.
 הביאו דוגמה לכך מהסיפור.

25. בסיפור מתוארים מקרים שבהם ג'ודי נעזרת בג'דיה מפני שאינה רואה.

הביאו שתי דוגמאות למקרים כאלה מהסיפור.

1.

2.

בכתיבתכם הקפידו על ניסוח,
על סימני פיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.

26. כאשר רוצים לומר שמדבר רע יצא דבר טוב,

אומרים: "מַעַז יָצָא מִתּוֹק" (שופטים, יד, יד).

הסבירו את הקשר בין ציטוט זה ובין הסיפור שקראתם.

27. לפניכם קטע מהסיפור (שורות 6–9):

"כשיצאה מירי מבית ספרה ומיהרה הביתה, היא עברה ליד בניין שזה עתה סיימו לבנותו. לפתע יצאה מהבניין ילדה גבוהה, שחורת שער. היא ירדה במהירות במדרגות המובילות לרחוב, נתקלה במירי בעוצמה רבה והפילה אותה על המדרכה."

א. העתיקו מהקטע **ארבעה** פעלים **שונים** בזמן **עבר**.

ב. מה תורמים לקורא הפעלים הרבים שבקטע?

- 1 הם מתארים את המכשולים הרבים בדרכו של העיוור.
- 2 הם עוזרים לדמיין את המחשבות של הדמויות.
- 3 הם מדגישים את עוצמת המכה שמירי קיבלה.
- 4 הם ממחישים את הקצב המהיר של האירוע.

28. **א.** כתבו כל מילה שלפניכם **בשתי מילים**.

דוגמה: אחותו – אחות

- 1. בגדיה – _____
- 2. בְּלִבָּהּ – _____
- 3. משפחתו – _____

ב. כתבו כל שתי מילים שלפניכם **במילה אחת**.

דוגמה: הבית שלו – בית

- 1. החברה שלי – _____
- 2. הראש שלך – _____
- 3. האצבעות שלה – _____

הבעה בכתב

29. צביקי כותב מכתב לחברו שמואל שנמצא בישראל.

כתבו את מכתבו של צביקי ותארו בו את **חיי היום-יום** שלו, את **רגשותיו ומחשבותיו**.

היעזרו בסיפור שקראתם.

כתבו 7-10 שורות.

קראו שנית את מה שכתבתם
ותקנו לפי הצורך.

רשימת המקורות נמצאת ב־edu.gov.il/rama/mivchaneymadaflist

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

151-EVR-017-5C-SOF-pnimi-net

151

151-01-05-03-01-01-016-017-05